
Kyrkomötet
Motion 2022:54
av Sofija Pedersen Videke

Själavård

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. genomföra förbättringar för själavårdare,
2. vidta åtgärder för själavårdens fortsatta existens.

Motivering

2014 biföll kyrkomötet en motion om själavård. Att-satsen som bifölls skulle säkerställa att relevanta förbättringar genomfördes.

Ett av resultaten var en forskningsrapport av Victor Aldrin, som redovisades för kyrkostyrelsen 2015 och finns publicerad här

https://lup.lub.lu.se/search/ws/files/8641757/Aldrin_Sja_lava_rdsundervisning_i_Svenska_kyrkan_2016_.pdf

Rapporten visade på nuläget men också förbättringspotential, genom att stärka utbildning och fortbildning, men även handledning för alla som bedriver själavård (vilket även biskopsmötet påpekat i biskopsbrevet om tystnadsplikten 2000/2004).

Det verkar inte ha blivit enklare att få själavård sedan 2014. Tvärtom verkar det svårare, samtidigt som vi kan se att behoven ökar i takt med den psykiska ohälsan. I Kyrkans tidning nr 21/2022 kan vi istället läsa att enskilda har blivit runtslussade mellan telefonsvarare samt att det på vissa håll inte ens är möjligt att få träffa en präst, utan att konfidenter istället hänvisas till en diakon.

Diakoner har en viktig roll, som samtalspartner inte minst då de i sin grundutbildning kan ha utbildning kring samtalsmetodik men de har en annan tystnadsplikt. Präster däremot har absolut tystnadsplikt och en vana att låta nutiden genomlysas av Bibelns berättelser och förkunna hopp. Diakoner och präster behöver komplettera varandra.

I en tid när många människor mår dåligt och vill samtala om existentiella frågor, borde kyrkan ha en självklar roll. Det är därför av största vikt att det är enkelt och självklart att få komma till samtal med en präst. Vi vet ju att det kan dröja innan man kan få annan samtalskontakt, t.ex. inom sjukvården.

Jourhavande präst gör ett fantastiskt jobb på kvällar och nätter men det bygger på att de också kan hänvisa till fysiska samtal i hemförsamlingen.

Det verkar som om det finns präster som känner sig för dåligt rustade för att kunna ha själavård. Det kan lösas antingen genom förbättrad grundutbildning eller fortbildning. Mest sannolikt behövs båda. Men förutom kompetensen behövs också stöd till själavårdare genom möjlighet till handledning, både av kollegor och externa handledare. Här kan det finnas skäl att se på besläktade professioner, som till exempel inom socialt arbete eller bland psykologer.

Själavård är en grundläggande arbetsuppgift för präster, som alla präster förväntas utföra. Fortbildning borde gälla de svårare samtalen, inte vanliga förekommande samtal vid människors livskriser. Kanske behöver själavården skrivas in i kyrkoordningen, så att den blir självklar och synlig även där?

Det är oroväckande att inte alla församlingar och inte alla präster erbjuder själavård med absolut tystnadsplikt på ett lättillgängligt sätt. En del av detta är församlingarnas ansvar, liksom fortbildningen ofta ligger på stiftsnivå, men kyrkostyrelsen ansvarar för prästutbildningen och vissa fortbildningar genom Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Victor Aldrins undersökning visar också att alla stift inte kan erbjuda fortbildning i själavård, och att bara fem stift tyckte att det de erbjöd var tillräckligt (Aldrin, s. 5).

Själavård är ett grundläggande fundament för kyrkan, vars behov vi kan anta ökar, baserat på den efterfrågan vi ser. Kyrkostyrelsen behöver därför tillgodose att det finns tillgång till själavårdande präster över hela landet, genom att stärka utbildning och fortbildning. Det skulle ta den bifallna motionen 2014 och den efterföljande rapportens slutsatser på allvar.

Rydebäck den 4 augusti 2022

Sofija Pedersen Videke (S)